

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iesé odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :

Pe unu anu 5 fl.—er., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;

si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiune

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFFA DIECESANA in ARAD.

Cartea presentului in reportu cu cartea trecutului.

III.

Scól'a nóstra de astadi este chiamata a conduce viéti'a actuala a poporului, si in acelasi timp are menitiunea de a pune o puternica temelie pentru o desvoltare mai repede si mai succésa a vietii viitorie a poporului nostru.

Si cine s'a convinsu din carte si esperiinti'a propria de ceea ce pote produce o scóla buna, nu se póte nici pre unu momentu indoí, ca scól'a nostra cu puterile si mijlócele, de cari dispune astadi, nu va poté corespunde pre deplin acestei duple missiuni.

Poporulu romanu este unu poporu viu si plin de viétia. Si daca astadi lu-vedem tanjindu si suferindu sub provér'a greutáti imprejurariloru, caus'a principala este, ca nu se scie aflá in situatiunea, carea i-o-a creat schimbárele facute in timpulul celor 20—30 de ani din urma chiar pre terendlu economicu.

Poporulu nostru de esemplu din apropiere si din departare de orasie vine si astadi la orasiu tocma cá si inainte vreme se cumpere legumele trebuintiose, ér acasa locul din gradina remane in multe pàrti si astadi ne-exploatat.

Pentru ce ?

De buna seama pentru cá nu a fost luminatu de ajunsu asupra principiului, ca totu ceea ce avem si de ceea ce dispunem trebuie exploatat cu succesu pentru promovarea intereselorú nóstre.

Poporulu nostru contrage in multe pàrti cu pré mare usiurintia imprumuturi cu camete grele de buna seama pentru ca nu este de ajuns luminatu asupra folosirii si asupra consecintieloru primejdióse, ce póte se-le aiba pentru omu creditulu reu intrebuintiatu.

Poporulu nostru dela tiéra se lasa usior sedusu de diferite ispite, de buna seama pentru ca nu si-a

sciut eluptá destula independentia si destula taria pentru a-se scí conduce singuru pre sene intre tóte imprejurarile vietii.

Scól'a trebuie se preintempine tóte aceste defecte, precum si altele, ce dóra se mai potú observá in sinulu poporului nostru prin o buna educatiune si prin o nimerita instructiune.

Se nu invetiám vorbe, ci se-ne cascigám idei, si inca din frageda copilaria se ne deprindem a pune cu succesu si in modu nimeritu in aplicare in falsulu nostru ideile si cunoscintiele, de cari dispunem : acést'a este chiamarea scólei nóstre de astadi.

Scól'a se privésca la poporu, si se caute, se veda, de ce feiu de cunoscintie are astadi trebuintia poporulu, si acelea se-i le predea intr'o forma intielésa si intr'unu modu, cá odinióra, când micutii din scóla voru intr'á in viétia, se-le scie folosi cu succesu.

Poporulu nostru in multe pàrti a scapatat in privinti'a religiositàti. Se prevenim acestu reu pentru viitoriu, si se-lu indreptám pentru presente prin o mai buna ingrijire pentru o crescere cât mai religiósá a tenerimeii cu fapt'a si cu cuventulu ; ér acést'a o vom poté ajunge, daca in familia si in scóla vom „dá lui Ddieu ce-éa ce este alu lui Ddieu.“ Religiunea dupa menitiunea ei are chiamarea, cá se petrundea, si se conduca intréga viéti'a omenésca.

In nici unu obiectu de invetiamentu nu intempina celu ce invétia pre altulu mai multe greutáti, decât chiar in religiune. Aici cunoscintiele materiale, asia numita religiune obiectiva, — ajungu fórte putien, daca sunt lipsite de cultur'a formala, seau de ceea ce numim religiune subiectiva.

Astadi póte ca sunt fórte putieni ómeni, cari se nu scie, si se nu cunósca ceea ce poruncesce si ceea ce pretinde dela omu religiunea ; dar chiar timpulul nostru este unu timpu plinu de multe indoieli in ale religiunei.

Poporulu nostru in ale religiunei punea in trecutu totu pondulu prerituale si pre form'a esterna a religiuni-

nei. Cultulu divinuu si datinele religiöse formau pentru poporulu nostru totulu. In timpulu din urma am inceputu a merge cu unu pasu inainte, si noi cei car-turari ne-am incercat si prin scóla si prin biserica a infiltra in mintea si inim'a poporului si spiritulu religiunei. S'a comisú inse o gresiéla, ca punend dóra pré multu pondu pre doctrina, am neglesu cultulu. Cultulu divinuu esternu din biserica si de afara de bise-rica póte ca numai are astadi acea putere si acelu puternicu farmecu, pre carele lu-avea odinióra pentru poporulu nostru.

Astadi se vede, si se póte cunósce in multe párti acésta sminta. Si cine cunósce smint'a, are ne-aperat detorinti'a, cá se-o-si coréga. In religiune si prin religiune nu avem numai a luminá mintea cu doctrin'a, ci avem a satisface pretensiuniloru intregii vietii spirituali. De multe ori o cantare frumósa si cetirea unei rogatiuni cu deplina pietate si intr'o forma, in carea se-se véda, si se-se cunósca acestu semtiu de pietate, influintiandu asupra fantasiei si a inimei omului, lu-edifica in ale religiurei tocm'a asia, cá ci cum i-luminéza mintea o predica nimerita.

De aceea cantarea bisericeáca si umblarea re-gulata cu pruncii scolari la sant'a biserica influintiéza tocm'a atât de multu asupra desvoltárii semtiului de pietate alu eleviloru, cá si propunerea doctrinei din catechismu.

Mergem mai departe, si dicem, ca prin cetire scól'a de astadi in prim'a linie trebuie se desvólte semtiulu si placerea de a ceti, dorulu de a-si in-mulú, si a fi capace a-si inmulú cinev'a cunoscin-tie, de cari are densulu trebuintia.

Totu astfelu trebuie se-se predea astadi si ce-lelalte obiecte de invetiamentu, cá prin ele se edi-ficám, se conducem poporulu la independentia si la capacitatea de a-se conduce singuru pre sene.

Inca din betrani ne-a remas de moscenire prin-cipiulu didacticu, ca „nu invetiám pentru scóla, ci invetiám pentru viétia.“

Acestu principiu pusú in aplicare in scóla ne conduce neaperatu spre unu mersu si spre o proce-dere reala, dupa carea totu ceea ce invetiám, se in-vetiám cu privire la trebuintiele viitórie ale eleviloru. Si pentru ca astadi viétia pretinde dela totu omulu in mesura mai mare, decât ori cand, cá se observe, si se distinga bine totu ceea ce se petrece in giu-rulu seu : astfelu unu succesu mai vedutu si mai semtitu in poporu vom realisá prin scólele nóstre, daca in prim'a linia vom deprinde pre elevi a ob-servá si distinge bine tóte lucrurile, si tóte eveni-mentele, cari se petrecu in giurulu loru.

Poporulu nostru mai este si astadi in multe párti condusu de idej'a gresita, ca „precum a traitu tatalu meu si mosiulu meu, voiú trai si eu.“

Se insiéla amar tot omul, carele crede astfelu. Si o amara esperiintia, pre carea o facemu in tóte dilele, ne dovedesce, ca nimenea in lume nu mai póte trai cu mijlócele, cu cari a traitu antecesorii sei.

Timpulu schimba continuu faci'a lumii, si nu-mai omulu, si numai poporulu, carele scie, se-si in-susiéscu unu modu de viétia inaintandu cu timpulu este capace de viétia ; ér acésta capacitate, de viétia i-o vom dá elevului numai deprindiendu-lu de micu : a observá bine totul, si a cugetá ni-merit despre tóte ; ér deprinderea si traiulu cu acésta observare va scóte repede din poporu cre-dinti'a gresita, ca : „precum a trait tatalu meu si mosiulu meu voiú trai si eu.“

In legatura cu acésta gresita credintia a po-porului nostru, mai vedem la densulu faptulu, ca de multe ori este neganditu. Contra acestui reu mijloculu celu mai bunu este o buna predare a matematiciei in scól'a elementara. Cine a invetiat a, socotí bine cu tifre pre bancele scólei, acel'a in tóta viétia s'a este omu cu socotéla ; pentru ca in socóta si prin socóta invétia omulu, cum se face din micu mare, si cum se-se feréscu, cá din ceea ce are, se nu se imputieneze.

In seraci'a, cu carea lupta poporulu nostru as-tadi, trebuintia principala a lui si misiunea de ca-petenia o scólei este, cá se-lu deprindem, si se ali-mentám in elevi semtiulu : de a scí, cá se-si in-multiéscu isvórele de venitu ; ér mijloculu celu mai acomodatú pentru acestu scopu este o predare in-tielépta a geografiei si a economiei.

Prin geografia invetiám a cunósce pamentulu si locutorii lui, modulu loru de viétia si ocupatiune, productele unei tieri si isvórele de venit ; ér prin studiulu economiei invetiám mijlócele si metódele cele mai bune, prin cari omulu cu lucrulu maniloru si cu intieleptiunea lui si-casciga, si-pastréza, si-si inmultiesce acele bunuri, de cari are trebuintia pentru viétia si pentru desvoltarea si inaintarea s'a.

A scí cine suntem, si ce chiamare avem in acésta lume cá ómeni si cá poporu, — precum si cari sunt mijlócele, prin cari popórele inaintéza, — invetiám din istoria. In istoria si prin istoria in-ve-tiám a cunósce man'a provedintiei intru conducerea popóreloru spre a loru destinatiune, — precum si lupt'a omului pentru esistencia si inaintare.

Totu in istoria vedem in modu marcatu, cum se respatesce binele, si cum se pedepsesce reulu.

Astfelu istoria omenimei bine si cu metodu predata descépta in elevi ambitiunea nobila de a es-cel'á pre calea virtutii si a-se feri de vitiu.

Fiitorii elevi ai scóleloru elementari voru fi chiamati odinióra a trai cá buni cetatieni si cá zelosi membri ai bisericei. Spre a poté ajunge acestu scopu, scól'a elementara va ingrijí, cá predandu eleviloru cunoscintiele trebuintióse din constitutiunea bisericei si a patriei se-le inspire atât consciintia si sem-tiulu de dreptu, cât si semtiulu de detorintia.

Se dice adeca, ca poporulu nostru nu este des-tulu de luminatu astadi in esercitiulu drepturiloru si detorintieloru sale.

Daca acést'a astfelu este, nu ne putem mir'á, deórece poporulu nostru pana acum i-a lipsit scól'a,

teoretica si scól'a practica. Astadi avem scóla practica pentru o buna viétia constitutionala. Si deci detorintia scólei elementare este, ca in invetiamentulu constitutiunii tierii si alu bisericeii se desceptám in elevi sentiulu de independentia si consciintia respunderii pentru fiecáre actu constitutionalu, pre carele lu-seversimu.

Am lasatu anume, cá se vorbimu mai pre urma de limba, chiar pentru ca in anii din urma s'a pusu pondulu mai multu pre limba si chiár pentru cá limb'a materna si spiritulu ei trebue se domineze intregu mersulu instructiunei. In punctulu acest'a chiamarea scólei este in prim'a linia a desvoltá consciintia de limba, si a deprinde pre elevi a vorbi o limba usióra si intielésa, precum este caracteristic'a limbii romane. In punctulu acest'a directiv'a unica nimerita in privintia studiului limbii ni-o da poesi'a populara, asia precum o a pusu in viétia pentru vecinicia nemuritorulu poetu Vasile Alecsandri.

Dupa ce amu schitiatu pre scurtu vederile noastre cu privire la scól'a si la missiunea scólei presentului, mai avem a vorbi numai despre o unica intrebare, si anume, cine se dirigeze, si cine se controleze, aá astfelu se se faca in scólele noastre educatiunea si instructiunea poporului ?

Intrebarea acést'a de altcum este resolvida de multu la noi, si anume de atunci, de cand in biserica si prin biserica amu luatu asupra-ne chiamarea de a ingrijí de buna starea poporului nostru. Poporulu romanu este unu poporu din firea lui crescutu si traitu in biserica si prin biserica. A bisericeii dara este chiamarea si missiunea de a infiltra noua viétia in scóla si prin scóla. Si in punctulu acest'a nu vedem nici unu felu de greutate. La noi biserica este constitutionala si toti barbatii de valóre, pre cari ii-avemu au o rola activa si decidiatoria in acestu sanctuaru.

Astfelu daca in cestiunile scolare vom pune umerulu cu totii si mai cu seama daca ne vom deprinde a ne pretiuí unii pre altii dupa lucrulu, prestatu pentru scóla si pentru inaintarea scólei, atunci fara indoiéla multu potemu, si vomu poté face ne-aperatu intru ridicarea instructiunei poporului.

Terminandu dicemu : scól'a nostra de astadi va fi buna, daca o vom aduce in legatura cu trebuintiele poporului, si daca in scóla vom incuragiá succesulu, si daca vom scóte dintrens'a superficialitatea, daca aru fi undev'a, — si respective daca in scóla ne vom cascigá cunoscintiele, de cari avemu trebuintia, si ne vom deprinde a gandi.

Unu respunsu

alu *Escelentiei Sale, parintelui Archiepiscopu si Metropolitanu Miron Romanulu.*

Reproducem dupa „Telegrafulu Roman“ respunsulu adresatu de Escelentia S'a parintele Archiepiscopu si Metropolitan presiedintelui reuniunei magiare de cultura din Ardealu, dlui conte Gabriel de Beth-

len, cá la festivitaea santirei steagului acelei reuniuni se fia representata in rëndulu celorlalte confesiuni din patria si biserica nostra greco-orientala. Elu suna :

Ilustrisime Dle Conte, Presiedinte alu Reuniunei !

E lucru de publica notorietate, cá reuniunea magiara de cultura din Ardealu, dupa-cum adeveresce si activitatea ei de pana acum, s'a infintatu esclusivu pentru scopulu de a promová interesele nationale ale rasei maghiare, ér interesele culturale ale cetatenilor patriei celor de alta nationalitate numai intru atât'a e aplecata a le imbratisia, in cât póte avé prospectu, ca prin cultur'a esclusivu magiara i-va succede a-i castigá pe acesti'a pentru magiarisare si si pe calea acést'a a-i contopí in ras'a magiara.

Dupa-ce eu, si ca archipastoriulu alu bisericeii greco-orientale romane din Ardealu, consciu de datorintia mea patriotica, dupa principiile mele profesate si dupa convingerea mea am fostu totdeun'a contrariu declaratu alu tot felulu de convertiri maestrite, fie ele religionare, fie nationale, ce se potu incercá in patria nostra : eu in vederea directiunei amintite a activitatii reuniunei magiare de cultura din Ardealu, m'am tienutu din adinsu departe de acea reuniune, si inca cu atât mai lesne cáci dupa cum urméza din natur'a referintieloru, eu pana acum n'am fost provocat de nimenea si sub nici unu pretecestu, ca se me alaturu la cev'a in interesulu amintitei reuniuni de cultura.

Acumu inse o marturisescu, m'a surprinsu cu totulu pe ne asteptatu epistol'a adresata mie, dealminte fórte pretiuíta a Ilustritatii Vóstre din 21 a curentei Nr. 503, si dorintia exprimata in acea epistola, ca la adunarea generala a numitei reuniuni de cultura, ce se va tiené la 3 Septembrie a. c. in Gherl'a respective la festivitaea santirei steagului ei, se fie representata in rëndulu celorlalte confesiuni din patria si cea greco-orientala, si ca din partea acesteia administratorulu protopresbiteralu al Sighisiórei Demetriu Moldovanu se tiena o cuventare ocaionala.

Increderea prépretiuíta, ce Ilustritatea Vóstra o a-ti manifestatu prin acést'a fatia cu mine, me deobliga in adeveru la multiamita sincera ; in casulu presentu inse cu adenca parere de reu trebue se Ve declaru cu tota stim'a, cá amintit'a dorintia a Ilustritatii Vóstre {din cauzele mai susu indicate nu o potu impliní ; acést'a inse intru nimic nu impedeca pe numitulu administratoru protopresbiteralu, ca, daca si elu va affá de bine, se póta luá parte cá omu privatu la adunarea generala amintita si in numele seu se póta tiné si cuventare.

Dealmentre Ve rogu, Ilustrisime, se primiti espresione sincera mele stime si inalte consideratiuni. Sibiu, 26. August 1889.

Archiepiscopulu si metropolitanulu greco-orientalu romanu :
Mironu Romanulu, m. p.

PREDICA contra peccatului „Pismei.“

„Ca eram si noi óre candu fara de minte, intru reutate si pisma vietuindu, uriti fiindu si urindu unulu pre altulu.“ (Apostolulu Pavelu catra Titu la c. 3. v. 3.)

Iubitoru Crestini!

Multe si mari rele sunt in lumea acést'a precum si apostolulu Ioanu dice: „Lumea tóta in acelu reu este pusa.“ Dar trebuie se scimu Iub. Cr. si acea ca relele sunt de doue feluri si anume: rele trupesci si rele sufletesci, cele trupesci sunt bólele, fómea, robi'a si altele asemenea, cari sunt spre dauna trupului, ér cele sufletesci sunt acelea rele cari sufletului aducu perire si mórte si acele sunt peccatele si faradelegile ómeniloru.

Intre peccatele cari aducu perire sufletului se numera si pizm'a carea dupa dis'a scripturei este „Putregiunea óseloru“ la pilde c. 13. v. 30. ér Vási-lie celu mare ne invétia „ca nici odata nici o patima mai mare perire nu nasce in sufletulu ómeniloru, de cât pizm'a, carea nu ranesce pre cei din afara atát'a, cât vatema pre cei ce o are, ca mai antaiu si mai greu lu-necajiesce pre elu.“

Despre peccatulu acést'a adeva despre pizma voi se ve vorbescu si eu astadi si anume:

I. Voiu aretá cat de multe rele aduce si nasce pizm'a; si apoi

II. Din acést'a vom potea cunósce cât de mare peccatu este a pizmui, — me rogu dara se fiti cu luare aminte!

I.

Pentru cá se intiegeti mai bine Iub. Cres. ce le ce voiu a vorbi e de lipsa mai nainte de tóte a sci ce este pizm'a?

Pizm'a Iub. Cr. este parerea de reu si intristarea nóstra pentru binele si norocirea deapropelui nostru; dreptu acea pre cine lu-stapanesce pizma, nici odata cu voie buna si din inima veselu nu póte fi.

De este hold'a vecinului seu mai rodita, de are in casa tóte cele ce sunt de lipsa, de traesce veselu aceste tóte sunt hrana pentru omulu pizmasiu.

De este cinev'a sanatosu, tare si frumosu, acést'a este alta pane omului pizmasiu.

Are cinev'a mai buna invetiatura séu crestere decât elu, — séu altulu dobandesce cev'a deregatorie mai inalta au altulu este bogatu si darnicu, si prin daruirile ce le face este laudatu de toti, tóte aceste sunt batai, cari maltretéza, rodu si nacajescu inim'a omului pizmasiu, càci elu tientesce ochii sei in josu, faci'a i se vede trista si mai ca nu pere de silnici'a acestei patimi.

Si de l'ai intrebá pentru ce e tristu, si pentru ce e mahnit? mai tare lu-nacajesci si cá unu cutit îi-petrundi inim'a, cà-ci i-este rusine se-si descopere

nenorocirea s'a si insusi se marturisésca: pizmasiu sunt càci 'mi pare reu de binele deapropelui meu; si éراسi usiorarea chinului meu nu este fara numai nenerocirea si caderea acelor'a ce pizmuescu.

Bucuri'a omului pizmasiu este de a vedea din omu fericitu nefericitu din celu norocosu nenorocosu si ticalosu, atunci lacraméza si plange de reulu altui'a, se vaera si i se face mila de caderea lui, si acést'a nu o face pentru vre-o iubire, nici pentru cà dóra i'ar pare reu de intemplantia cea rea a deapropelui seu, ci numai pentru cá si mai tare se-lu ingreuneze cu necazulu si superarea.

Ce póte dara se aduca mai mare perire sufletului nostru decât acést'a patima?

Pizm'a este care strica viéti'a omului, ea este chinulu celu neincetatu, verme neadormitu, care cu incetulu róde ósele si mananca maduv'a omului pizmasiu.

Pizm'a este focu nestins, care fara incetare arde pre celu pizmasiu si i topesce tóte simtiemintele mai nobile. — pizm'a este frign, care inghiatia bunatátile inimii si racesce dragostea crestinésca. — Pizm'a este acea cere ne face se uitám bunatátile date de Dumnedieu si se ne aruncám in robi'a diavolului facandune vrajmasi cu Dumnedieulu celu adevératu alu nostru.

Ce au facutu pre Luciferu din ingeru diavolu, si ce l'a aruncatu din ceriu cu o multime de duhuri in adenculu iadului? Pizm'a — Ce a facutu pre diavolu de a portatu atáte resbele asupr'a ómeniloru, ziditi dupa chipulu si asemenarea lui Dumnedieu éراسi numai pizm'a, — càci elu pizmuiá binele si fericirea protoparintiloru nostrii Adam si Ev'a de care ei se bucurau in rariu, — si folosi tóte midilócele pana ce i insiéla si ii aduse dela bine si fericire la nendestulire, fara de legi si patimi. Pizm'a la pornitu pre Cainu de a omoritu pre fratele seu Avelu.

Oh! mare rele aduce, pre care Eu a vi le spune me ingrozescu cà-ci pizma este peccatulu acel'a care ne face se ne maniemu inca si asupr'a lui Dumnedieu si se-lu judecám de nedreptu, pentru ca pre unii ii-daruesce cu averi, ranguri, onoruri, si dignitáti.

Pizm'a este izvorulu necazului. — Pentru ce te nacajesci omule pizmasiu nepatiendu nici unu reu? pentru ce Te intariti asupr'a acelu'a ce nimicu nu inputiená din ale tale? — ba inca dóra Ti-a facutu si-ti face bine; pizma este care te aduce pre tine la tóte acestea. Acést'a a facutu si pre imperatulu Saul cá se omóre pre proroculu Davidu, — pre acelu'a care l'a mantuitu pre elu din mânilé vrasmasiloru; — cà-ci precum bine scimu Iub. Cres. Davidu a fost acelu'a care s'a luptatu cu Goliatu pre care invingându-lu a mantuitu pre imperatulu Saulu si tot poporulu israiliteanu. — Saulu inse vediendu cà Davidu este laudatu de poporu s'a aprinsu in elu pizm'a si a cautatu se omóre pre celu ce nu l'a lasatu pre elu se piéra.

Pizma a facutu cá se vinda fii lui Iacob pre fratele loru celu mai micu Iosifu altui neam. Pizm'a a bagatu si pre archiereii, betranii si carturarii poporului iudaicu in cea mai mare reutate, si in celu mai gróznicu pecatu alu uciderei de Dumnedieu : cà-ci pentruca mantuitoriulu nostru Isus Christos avea darulu tamaduirei, pentru ca facea minuni si alte multe bunatàti omenimei, s'a nascutu in inim'a loru pecatulu celu cumplitu alu pizmei si l'a datu pre elu in judecata, apoi l'au restignitu cá pre unu facatoriu de rele.

Pizm'a a umplutu si umple chiar si astadi temnitiele de ómeni nevinovati, — din pizma se facu omorurile, hotiile, aprinderile si nenumerate pagube.

Animalele selbatice, numai atunci pornescu asupr'a nóstra daca le stâm contra, pre cand omulu pizmâsiu este totdeun'a aprinsu de mania, ur'a arde totdeun'a in inim'a lui, cà-ci pizm'a róde inim'a omului precum róde rugin'a ferulu si cariulu lemnulu.

Omulu pizmâsiu se póte asemená Vulturului, care sbóra preste campurile cele bine róditóre si se duce la locuri pline de miazme (putóre,) — asia si omulu pizmâsiu trece bunatàtile, faptele, lucrurile cele bune si de lauda si nevalesce asupr'a celoru vestede si putrede, — ori de va fi facutu cinev'a vre-o gresiala, acést'a o spune si vestesce cu unu glasu mare, ca faptele de lauda a celui ce a gresitu se le defaimeze si se le hulésca.

Pre omulu cu barbatia lu-dice sumetiu, pre celu infranatu lu dice omu fara simtire, pre celu dreptu cruđu, tiranu, si nemilosu pre celu darnicu risipitoriu de avutie, pre celu intieptu ilu dice vicleanu si insielatoriu, — va se dica tóta fapt'a buna inaintea omului pizmâsiu are nume reu.

Pizm'a este contrariulu binelui si a fericirei, ca este arm'a diavolului, scól'a si semenatur'a satanei, impedearea cucernicieii, mam'a tuturoru reutàtiloru, ea este acea prin care omulu pizmâsiu se lipseste de imparati'a ceriuriloru.

II.

Vediurati iub. crestini, cât de multe si cât de mari sunt relele care le aduce si nasce pizm'a ! Dar cine e acel'a care se fie in stare a spune tóte relele cari provinu din pizmuire, cine póte face cunoscutu gróznica reutate a acestei patimi cum orbesce ochiulu sufletului si perde pre celu ce pizmuesce.

Din relele acestea dara lesne putemu cunosce marimea si greutatea pecatului pizmei ; cà-ci Ioanu Gura de auru dice : „*Pecatulu acest'a este togmâi fara ertare.*“

Mântuitoriulu nostru Isus Christos demenda se iubimu pre vrasmasii nostrii, cu ce pedépsa vom fi pedepsiti atunci cand vom urî pre fratii si pretenii nostrii ? seu ce ertare vom putea sperá a dobandi atunci cand noi vom pizmui atât pre facatoriulu de rele alu nostru cât si pre facatoriulu de bine ?

Santulu Apostolu Pavelu dice : „*De voiü dá trupulu meu se-lu arda, ér dragoste nu am nici unu folosu nu-mi este,*“ si apoi toti scimu aceea

Iub. Crestini ca unde este pizma acolo dragoste nu esista, — de ce daru se va invrednici omulu pizmâsiu dara ?

Despre patim'a acést'a tot acelu Sft. Apostolu dice : ca este mai greu pecatu cá uciderea, cà-ci omulu pizmâsiu de si nu-lu omóra pre omu, nu-lu omóra pentru ca nu are privilegiu, si curagiulu recerutu la aceea, — dar i face decát uciderea mult mai multe rele ; cand poftesce fratelui seu ocaru, cand jur imprejuru i-pune curse, cand i strica ostenele, numele celu bunu si onórea.

ÉR Santulu Atanasiu dice : *Vrei se sci ca pizma trece cu reutatea tot pecatulu cu putiene i-ti voi aretá, tot pecatulu in scurta vreme se face de comite cinev'a altu óre care pecatu dupa-ce face acelu pecatu mare osindindu-se pre sine vine la pocaintia. omóra cinev'a, apoi i-si socotesce marimea pecatului, i-si cunoște vin'a, si se indrep-téra ; éra pizm'a pururea ferbe in inima : ca celu ce este cuprinsu odata de acést'a patima, ori se se scóle din somnu, ori se se róge, ori se calatorésca elu este neodihnitu si totdeun'a veninu are in inim'a lui, — asia dar crestinulu celu ce este robitu de acésta patima nici darulu lui Dumnedieu nici iertarea pecatelor nu dobandesce, — ca unde se inradacinéza, acolo nimic'a nu ajuta, nici postulu, nici rugaciunea, nici lacràmile, nici marturisirea nici daruirea (milosteni'a) nici unu feliu de lucru bunu pizm'a tóte le strica, tóte le pierde.*“

Deci Iubitiloru Crestini ! cunoscéndu din aceste cât de multe rele nasce si aduce pizma, si sciundu noi si acea cât de greu si mare pecatu este a pizmuí ; din tóte puterea si cu tot adinsulu se ne ferimu de pecatulu pizmei, si se-lu urîm din sufletu acestu pecatu, care ne face pre noi mai rei decát demonii si ne lipsesce atât de fericirea vremelnica cât si de cea vecinica.

Se ne socotimu pre noi insine cât de multu gresimu si cât suntemu de slabi, si atunci vom vedé ca nu avemu pentru ce se ne pizmuimu. — Ci mai vertosu trebuie se ne aducemu aminte totdeun'a de ceasulu mortii si dupa dis'a scripturii „*sa fimu gata totdeun'a ca nu scimu diu'a si ceasulu intru care dreptulu judecatoriu va cere sufletulu nostru.*“ cá asia apoi aflandune totdeun'a gat'a se ne potemu invrednici de cuvintele stapanului „*Bine sluga si credincioasa preste putiene ai fostu pusa, preste multe te voi pune intra intru bucuri'a Domnului teu.*“

La acest'a cugetându precum alte pecate, asia si pizma o vom lapedá dela noi si ne vom cinsti unulu pre altulu, si asia nu va lipsi nici dragostea crestinesca dintre noi, si vom lucrá intru fric'a lui Dumnedieu, pentru mantuirea sufleteloru nóstre si prin mila si darulu lui Dumnedieu ne vom invrednici de imparatia ceriuriloru, pentru care nencetatu se ne rogamu lui Dumnedieu. Amin. —

Iustinu Dascalu,
parochu gr. or. rom. in Micalaca.

D i v e r s e.

* **Membru alu casei magnatiloru.** Foi'a oficiala „Budapesti Közlöny“ a publicatu denumirea Pré Santiei Sale parintelui Episcopu alu Caransebesiului *Nicolau Popea* de membru pre viétia alu casei magnatiloru.

* **Instalare de protopresviteru.** Duminec'a trecuta s'a introdusu in functiune nou numitul parinte protopresviteru alu Aradului *Moise Bocsianu*. In acést'a di dupa ce s'a oficiatu sant'a liturgia si s'a cetitu prin comisariulu consistorialu *Augustinu Hamsea* gramat'a archierésca de denumire — parintele protopresviteru prin o cuvntare nimerita espuse ca daca a luat asupra-si sarcin'a acestei deregatorii, — o a facutu numai condusu de zelulu, de a avé unu terenu mai mare si a poté colucrá mai mulu pentru binele si inaintarea clerului si poporului tractualu.

* **Chirotonire.** Dilele trecute s'au chirotonitu intru preoti prin P. S. S. parintele Episcopu alu Aradului *Ioan Metian* urmatorii clerici absoluti si anume: *Georgiu Romanu* pentru parochi'a vacanta din San-Nicolaulu micu, protopresviteratul Lipovei, si *Nicolau Popoviciu* pentru parochi'a vacanta din San-Nicolaulu mare, protopresviteratul Oradii-mari. — Felicitám pre noii slujitori ai altariului Domnului, si le dorimu celu mai bunu succesu intru conducerea si luminarea poporului incredintiatu pastorii densiloru.

* **Himenu.** Dlu profesoru *Dr. Demetriu Horvat*, si serbéza astadi cununi'a cu domnisiór'a *Corneli'a Codreanu* din Maghiaratu. — Felicitárele nostre!

* **Societatea de lectura** a ténereimei dela institulu pedagogico-teologicu ortodocsu rom. din Aradu s'a constituitu in 9 21 Septemvre sub presiulu *Rydss* dnu directoru *Augustinu Hamsea*, alegandu-si de functionari pe urmatorii: v.-presiedinte *Alessandru Popoviciu*, cassariu *Ioanu Leucuti'a* clerici a. III. secretariu *Simeonu Cornea*, notariu *Aureliu Givulescu*, clerici a. II. bibliotecariu *Silviu Bichiceanu* cl. a. I. v.-notariu *Ioanu Caba* v.-bibliotecariu *Damaschinu Medrea* pedagogi a. III. controloru *Ioanu Romanu* ped. a. II. Membrii in comissia literara: *Manuila Fabriciu*, *Georgiu Telescu* clerici a. III. *Teodoru Papp*, *Alessandru Nica* clerici a. II. *Ioanu Stana Traianu* Secula clerici a. I. Membrii in comisia revisóre: *Emanuila Papp* cl. a. III. *Ioanu Popoviciu* cl. a. II. *Traianu Catone* cl. a. I.

* **Petrecere** Corulu vocalu rom. gr. or. din Cuvesti (Kövesd) va da la 14/26 Octomvre o Petrecere de jocu impreunata cu cântári, — in scól'a din locu. La care invita cu onóre on. publicu. Inceputulu la 5 óre d. am.“

† **Necrologu.** Cu inim'a infranta de durere aducemu la cunoscint'a publica, ca confratele nostru *Georgiu Rusu*, parochu in Chelmacu a induratu o grea lovitura perdiendu-si pre neuitat'a s'n sociia *Corneli'a*, n. *Belesiu*, carea in urm'a unui focu, intemplatu sambeta in 30 Septemvre la cas'a, unde locuia in Chelmacu, — voina a scóte unele lucruri din casa cadu victim'a flacariloru, ér in 3 15 Octomvre a. c. intre cele mai grele suferintie si-dete sufletulu seu in manile Creatoriului, — lasandu in celu mai profundu doliu pre neconsolabilulu ei sociu, si numeroésele rudeni si consangeni, precum si tot publiculu romanu din pártile nostre, carele întregu a fost cuprinsn de durere prin acestu tristu casu.

Remasitiile pamentesci ale defunctei s'au depusu in 4/16 Octomvre a. c. spre odichna eterna intre lacrami ferbinti, versate de neconsolabilulu ei sociu si neconsolabili parinti, rudeni si amici, si întregu publiculu.

Servitiulu funebru a fost oficiatu de parintele protopresviteru alu Lipovei *Voicu Hamsea*, asistatu de párintii preoti: *I. Vuculescu* din Siomosiu, *M. Miklosy* din Radna, *Popoviciu* din Conopu Opreanu din Lipov'a, si *Malesiu* din Belotintiu; ér cântárele funebrale le esecutá corulu plugariloru din Odtosiu.

La finea servitiului divinu parintele protopresviteru *V Hamsea* tienú o cuvntare funebrala, in carea dete espresiune durerii cauzate nu numai familii remase in doliu, ci întregu publiculu prin acestu tristu casu, apoi invocand armele religiunii invitá pre cei intristati a se mangaiá cu ajutorulu credintisi in faci'a acestei mari perderi, si a suportá cu rabdare acést'a grea incerece a provedintiei.

Asociandu-ne si noi durerii familii i-dicemu cá Ddieu se o consoleze, ér repositi se-i fia tierin'a usióra.

In cele ce urméza publicám annunciulu funebru, edat de familia:

Georgiu Rusu preotu greco-orientalu romanu in Chelmacu ca sociu, *Ioanu Belesiu* si soti'a *Teresia Dimirescu* ca tata si mama, *Emanuel Rusu* si soti'a *Elisavet'a Teochar* ca socru si sócra, *Maria* ved. *Botto*, *Vasiliu* preot in Chitighaz, *Livius* si *An'a Belesiu* ca frati si sorori, *Sidoni'a* mar. *Sierbanu*, *Lucreti'a*, *Traianu*, *Aurelu* si *Corneli'a Rusu* ca cumnati si cumnate, *Ioan Cornea* ca nepotu, atât in numele loru, cât si a multoru consangeni, unchi, unchióie, veri si versiene, cu inima franta, de jelu aducu la cunoscintia cuméa pré iubit'a loru sotié, fata, nora, sora, cumnata, matusia, nepóta, verisiana, *Corneli'a Rusu* nasc. *Belesiu*, dupa un morbu scurtu de grele suferintie in etate de 23 ani si in alu 6 luni al fericitei casatorii in a 3/15. Octomvre 1889, deminét'a la $\frac{3}{4}$ 4 óre fiindu provediuta cu S. Taina a Cuminecaturéi si-au datu nobilulu seu sufletu in manile Creatoriului in cas'a parintiésca din Odvosiu.

Scumpele ei remasitiile pamentesci conformu ritului gr. or. rom. se voru asiedi'a la odihn'a eterna in cimiteriulu din Odvosiu — Mercuri in a 4/16 Octomvre 1889 la 2 óre dupa amédi. — Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuvntata!

† **Necrologu.** Cu inima franta de dorere vinu a aduce la cunoscintia lovitura grea a sortii, ce a indurat'o confratele nostru *Alesandru Mihuti'a* preotu in Siustiu-Briheni, comit. Bihorului prediendu pre neuitata si iubit'a sa socie *Irin'a n. Popoviciu*, dupa o convietuire scurta abia de 11 luni, carea dupa unu morbu scurtu in etate de 23 ani a incetatu din viétia Sambata in 5 oct. st. n. a. c. la 6 óre deminét'a; éra in 7 oct. — Luni la 4 óre dupa améadi s'a inmormntatu in cimiteriulu gr. or. a comunitáti *Vasicou*, cu ceremonie cuviinciósa petrecuta fiindu la locul veciniciei de 8 preoti, vr'o cativ'a invetiatori si de unu publicu numerosu, lasandu in celu mai profundu doliu pre intristatulu si neconsolabilulu ei sociu *Alesandru*, parinte *Alesandru Popoviciu*, posesor in *Vasicou*, soerii: *Petru* si *An'a Mihuti'a*, sorori: *Izabel'a* si *Irma* marit. *Gavra*, unchiu: *Georgiu Domsia* protopretore in *Vasicou*, uuchi, cumnati cumnate si alte rudeni si cunoscuti.

Servitiulu funebralu a fostu pontificatu de parintele: *Ioanu Corvin*, preotu in *Vasicou-Baresci* rostindu acasa la finea servitiului o cuvntare funebrala, prin carea storse lacrimi din ochii ascultatoriloru; éra la mormentu tienú

o cuventare potrivita; Andreiu Popp, preotu in Criscioru, cu carea s'a adresatu in numele repozitei catra sociulu ei: Alesandru care nemai potendu inecá in densulu dorerea s'a numai decat cu ochii scaldati in lacrimi cadiendu in genunchi se adresa cotra iubita-i socie cu vrocatevâ cuvinte gelnice si pline dorere, cari intru atát'a au misicatu inimile publicului, in câtu acest'a erupse in plâusu.

Precumu si atunci asia si acuma si totdeun'a- rogu pre bunulu Ddieu, ca pre confratele nostru intristatu sa-l binecuvinteze si sa-lu mângae; — éra defunctei: Fiei tierin'a usióra si memori'a binecuventata! — Unu preotu.

* **Multiamita publica.** Pentru edificanda scól'a nóstra de aici a binevoitu a contribui ca daruituri „Opidulu Ciab'a“ in suma de 300 fl. v. a. „Societatea de avere comuna“ (Közbirtokosság) cu 10.000 tegle arse; mai departe zelosii nostri crestini dlu Adalbert Suciú la ingradirea morminteloru cu 30 fl. ved. Moisa Morote nasc. Gurzeu cu unu rându de odajdii bisericesci cu 40 fl. si Iuonu Banu pentru auritur'a chivotului cu 10 fl. cari daruitori pentru faptele loru nobile culturali si bisericesci primésca si pre acést'a cale multiamita si recunoscintia dela crestini bisericeii nóstre. Ciab'a la 4-16 Octomvre 1889. — Victoru Popovicu, preotu gr. or. —

* **Turnulu Eiffel intrecutu de altu turnu** Carol Kellog, conducetorul unei mari fabrici de feru din Finlanda, a fost insarcinatu din partea mai multoru capitalisti din New-York, ca se lucreze un planu pentru construirea unui mare turnu pe teritoriulu expositiunei din New-York. Turnul acest'a va avé se fia mai mare ca turnulu Eiffel, avendu a se ridicá pana la o inaltime de 400 metri. Preliminarulu de spese pentru construirea giganticultui turnu este proiectatu cu doue milióne dolari.

* **„Adrianu Casioltianu la loculu seu.“** Sub acestu titlu cetimu in „Gazet'a Transilvaniei“ din Brasiovu: „Ni se scrie: Adrianu Casioltianu, dupa-ce a insielatu multime de inteligenti români, colectându bani sub diverse titluri — asia pentru redicarea unui palatu nationalu in Sibiu s. a. — in urma in 2 l. c. s'a prezentatu la „Cancelaria Negrutiu“ in Gherla, recomândându-se sub numele cunoscutului scrietoriu din Bucuresci Alesandru Vlahutia si oferindu-se ca colaboratoru la fói'a „Amiculu Familiei.“ Cancelari'a Negrutiu, necunoscându personalu nici pe Casoltianu nici pe dlu Vlahutia, cu bucurie a primitu ofertulu facutu sub numele cunoscutului scrietoriu Vlahutia si primindu dela densulu si o novela subscrisa Alesandru Vlahutia, i-a datu 100 fl. pe lãnga obligamentulu ca densulu se trimita pentru fie-care numer câte unu elaboratu de alu seu . . . Casioltianu, luându banii, si-a petrecutu nóptea la hotelu, ér in diu'a urmatóre a caletoritu la Desiu spre a-si continuá manoperele sale. Aici inse a fost prinsu si datu pe mân'a politiei prin unu arménu din Gherl'a, care aflase atunci diminéti'a de modulu, cum comisese inselaciunea la Gherla. Luat de scurt elu marturisí faptulu, precum si aceea, cá a colectat pentru ridicarea unui palatu nationalu in Sibiu, spre acést'a inse a disu, cá a fostu imputernicitu, si dreptu dovada a prezentat o plenipotentia provediuta cu subscrierile: Georgiu Baritiu, Br. Ursu si Dr. Aurelu Muresianu. Curéndu inse s'a constatau, cá plenipotentia e falsa si subscrierile facute de mân'a lui Casioltianu, ceea-ce, luat de scurtu, si insusí a marturisito. Si acumu petrece dumnealui in prinsórea tribunalului din Desiu, asteptându-si respalata pentru inselatoriile sale.“

Pána aci „Gaz. Trans.“ Noi spre completarea dateloru biografice a acestui savantu politicu nationalu mai

adaugemu, cá in anii trecuti a fostu redactorulu-siefu alu „Tribunei,“ si ca atare facea mare politica nationala, si se bucura de mare trecere si la unii din tribunistii nostri de pozitii inalte clericale. Ba conform programului a miciloru sei de unu principu, cu multa obraznicie a trasu in noroiu chiaru si numele binefacetoriiloru sei. „Telegraf. Rom.“

* **Originea numiriloru trandafiriloru.** Se scie, cá trandafirii mai frumosi la colóre, mai placuti la mirosu si trainici, pórtá toti diferite numiri de persóne insemnate, si mai alesu persóne, cari s'au distinsu in viéti'a loru prin romanticismu, au fostu poetici, viteji s'au au avutu alte calitati.

In adeveru nimicu mai interesantu decât, ca avendu la pieptu unu trandafir, acel'a se-ti aduca in minte, prin numele ce-lu pórtá, pe Lady Stuart, Mari'a Teresia, Cristine Maistre, Louise Dier. Lard Raylon, Grace Deasiang etc.

Dintre toti trandafirii, originea cea mai frumoasa si mai romantica, si tot de odata mai trista, o are trandafirulu, rege, numitu Souvenir dela Malmaison, s'au pe scurtu trandafirulu Malmaison, care prin odorulu seu placutu, prin colóreá s'a frumoasa, alba palida, cu dreptu cuventu este consideratu de rege alu trandafiriloru.

Numele si l'a luat de unu dintre cele mai simpatice, mai nenorocita, mai frumoasa si mai marétiá martira dintre figurile istorice, dela Iosefina, fosta sotia a lui Napoleonu celu mare.

Ér nasiu a fostu unulu dintre cei mai puternici monarhi din Europ'a, Alesandru I, tiaru alu Rusiloru.

Éta cum s'a intemplat: Nefericit'a Iosefina, dupa ce a fostu isgonita de barbatulu ei, traia retrasa in castelulu ei numitu Malmaison, sub numele de Imperatrice Reine Douarier. Cand audí nefericita sórte ce-lu ajunse pe Napoleon, cá a fostu detronatu si facutu prisionieru, scirea ii facu o impresiune atât de adéna si puternica, in cât s'a bohnávit si nu parasia patulu de cât când îi venea vre unu visitatoriu pré distinsu.

Asia s'a intemplat ca se o viziteze Alesandru I. puterniculu monarhu alu Rusiei, care contribuisé fórte multu la caderea lui Napoleonu.

Revederea Iosefinei cu imperatulu si mai alesu despartirea fá dintre cele mai misicátore. Elu venise se o asigure pe imperatés'a despre stim'a si consideratiunea, ce i-o pórtá monarchii aliati.

Când elu plecá, imparatésa rupse celu mai frumosu trandafir, ce gasí in parculu ei, si dându-lu tiarului, i dise: „Unu souvenir dela Malmaison.“

Cu ocasiunea acésta imparatésa primise impresiuni atât de mari si se sfortiá asia de multu, in cât preste putinu timpu muri.

Suvenirulu seu ilu pastréza inse si adi nu numai istoria, dar chiar botanic'a, care a luat numele din cuvintele ei catra tiarulu si a numitu cu elu celu mai frumosu trandafir. „Lumin.“

* **Divortiulu lui Napoleonu I.** Dintre tóte faptele marelui Napoleonu, divortiulu seu de Iosefina si casetoria s'a cu Maria Luis'a, principesa de Austria, au fostu cele mai multu comentate atat pe vremea cand elu traia, cât si dupa mórtea s'a.

Usioru se esplica dar chiar si d'aici cá istoricii de ce s'au ocupatu si se ocupa cu unu felu de predilectiune, de acésta cestiune; si cu tóte cá in urm'a celoru scrise de Thiers si Helfert, cat si a altoru istorici, ea este abordata, câte-v'a esplicatiuni nu o se fie cetite ori audite fara unu interesu óre-care.

Fratele lui Napoleonu I, Lucianu Bonaparte fagadui-se cá in alu doilea volumu alu „suveniriloru“ sale, va scrie si despre casetoriile lui Napoleonu I. Cum inse

densulu a moritu înainte de a poté dá la lumina acestu volumu, multe secrete nu pré se potu scí despre acést'a.

Se scie totu-si urmatóarele, pre carele le imprumutam din opulu dlui Henri Welschinger intitulatu „Le divorce de Napoleon“ :

Imparatés'a Iosefin'a se temea dejá de multu cá barbatulu ei va divortiá. Ori si cat de frumoása si eleganta erá, si póte singur'a pe care Napoleonu in adeveru o iubiá, ea vedea cá imprejurarea cá n'are copii ilu intristá multu pe barbatulu ei, ilu vedea câte odata rece chiar catra dens'a, totu din acést'a cauza. Si este mai multu cá siguru cá daca Napoleonu aru fi avutu cu ea numai unu singuru copilu, despre divortiu nici vorba nu ar fi fostu.

Dar astfelu ori si cât de multu cei din jurulu marelui imperatu i-si dedeau silinti'a a-lu face se nu divortieze, elu la 1807 se decisese la acést'a cu atât mai osebitu cu cât rudele lui i-lu indemnau.

Asupr'a casetoriei lui cu Iosefin'a, se serie : Cand la 1804 Pap'a veni la Parisu pentru incoronare, Iosefin'a pentru a se asigurá intru cât-v'a contra divortiu-lui, spuse Papei cá ea nu este cununata cu Napoleonu, ci cá actulu casetoriei loru s'a facutu numai la oficiulu starei civile. Pap'a indata declará atunci cá pana ce Napoleonu nu se va supune si ceremoniei religióse, nu-lu va incoroná.

Napoleonu s'a superatu focu pe soti'a s'a pentru destinuirea ce a facut'o Papei dar cu tóte acestea mai tardiu s'a vedutu silitu se se supuna si astfelu a fostu enunatu de episcopulu Fesch, legatura despre care i s'a datu unu actu autenticatu si imparatesei. P'atunci toti credeau cá acést'a casatorie religiósa s'a facutu in presenti'a dloru Berthier si Talleyrand si cá, prin armare ea este cu deseversire valabila.

Thiers credea si densulu acést'a. Mai in urma si-a schimbatu opiniunea. A venitu apoi Ierome Napoleonu, care a incercat se dovedesca cu acte cá in adevér barbati sus amintiti au asistatu la cununie.

Welschinger afirma acum contrariulu. Actele pe cari se sprijinesce in afirmarile sale sunt cea mai interesanta parte din lucrarea s'a. Resulta din ele cá si in acést'a a-facere, ca in tóte Napoleonu s'a aretatu egoistu, si care cautá cu'ori ce pretiu a esí victoriosu din ori ce lupta. Tot de odata se vede din aceste acte si rolulu pe care l'a jucatu la curte si in acést'a cestiune Fesch, Talleyrand, Berthier si Duroc, cari se supunéu orbu ori-carei porunci a lui Napoleonu.

Fara de concursulu loru, cu greu imperatulu aru fi potutu se divortieze. Mai alesu nu aru fi potutu se gasesca acte si cause cari se-lu póta indreptáti se se casetoresca cu o principesa din cas'a catolica-austriaca.

Acesti patru sfetnici au fostu acei'a, a caroru depositiuni au facutu posibilu divortiu-lu. Ei diceau cá imperatulu nu de buna voia ci ca se scape de rugamintele si tanguirile sotiei sale s'a supusu cununiei religióse si cá acést'a nu s'a facutu in regula.

Tot la acestu locu se descrie apoi si scen'a sfasietóre cand ex-imparatés'a a trebuitu se cetesca inaintea curtiei actulu de divortiu, prin care se despartia de tronu, cand emotiunea ei a fostu atâtu de mare in cátu nu a potutu ceti de cátu dóue renduri si a caditu apoi josu lesinata.

Nu pucinu interesantu este capitolulu unde se arata cum Napoleon s'a casetoritu cu Mari'a, principesa de Austri'a si care inainte avea o adevérata gróza de Napoleonu, dupa care s'a maritatu in urm'a combinatiunei politice a lui Metternich.

„Lum.“

Concursu.

Prin denumirea domnului Moise Bocsianu de protopopu la Aradu, parochi'a densului avuta in **Curticiu** (cottulu Aradului, Protopresviteratulu Chisineului) devenindu vacanta, pentru indeplinirea acelei'a, conform ordinatiunii Venerabilului Consistoriu eparchialu de dtto 20 Septemvrie 1889 Nr. 3727. prin acést'a se deschide concursu cu terminu de **8 Noemvrie st. v. a. c.** cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt :

1. Un'a sesie de pamentu estravilanu clas'a prima.
2. Birulu, dela aprópe 400 de cási, dela celea cu paméntu cate o vica de gráu si un'a de primaveri, iara dela celi'a fara de pamentu, jumetate din acestu cuantu.
3. Casa parochiala nu este.
4. Resolvirea stoleloru se astépta dela Venerabilulu Consistoriu.

Doritorii de a dobândi acést'a parochie, care e de clas'a prima, sunt avisati recursese loru, provediute cu documintele necesarie pentru asemenea clasa, — pana in 7 Noemvrie st. v. a. c. a li trimite Magnificulu Domnu protopopu Petru Chirilescu in Chitigház (Kétegyháza) iar sub durat'a concursului, in vre-o Dumineca séu serbatóre a se presentá in fati'a locului la sf. Biserica pentru de a-si aretá desteritatea in celea rituali.

Din siedinti'a comitetului parochialu din Curticiu tienuta la 30 Septemvrie 1889.

Vasilii Mironu, m. p.

pres. com. par.

In contielegere cu mine : **PETRU CHIRILESCU, m. p.**

—□—

Pentru indeplinirea parochii din **Curticiu**, (cottulu Aradului, Protopresviteratulu Chisineului) ramasa vacanta prin mórtea parochului Moise Mladinu de acolo, — conform ordinatiunei consistoriale de dtto 16/28 Septemvrie 1889 Nr. 4051. prin acést'a se deschide concursu, cu terminu de **8. Noemvre st. v. a. c.** cand se va tienea si alegerea.

Emolumintele sunt :

1. Un'a sessie de paméntu estravilanu de clas'a prima.
2. Birulu dela aprópe 400 de casi, dela celi'a cu pameotu câte o vica de gráu si un'a de primaveri, dela celi'a fara de pamentu, diumetate dintru acestu cuantu.
3. Resolvirea stoleloru se ascépta dela Venerabilulu Consistoriu.
4. Casa parochiala nu este.

Doritorii de a dobândi acést'a parochia, care este de clas'a prima, sunt avisati recursese sale provediute cu documintele necesarie pentru asemenea clasa, — pâna in 7 Noemvre st. v. a. c. a li trimite Magnificulu Domnu protopopu Petru Chirilescu in Chitigház (Kétegyháza) iar sub durat'a concursului, in vre-o Dumineca séu serbatóre a se presentá in fati'a locului la Biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in celea rituali.

Datu din siedinti'a comit. par. din Curticiu tienuta la 30 Septemvre 1889.

Vasilii Miron, m. p.

pres. com. par.

In contielegere cu mine : **PETRU CHIRILESCU, m. p.**
protopresviteru.

—□—